REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 6. februara 2020. godine
Br. ref.:RK 1510/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI54/19

Podnosilac

Pashke Krasniqi

Ocena ustavnosti presude PAKR. br. 329/18 Apelacionog suda od 23. avgusta 2018. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gerxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Pashke Krasniqi, (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva) iz sela Meća, opština Đakovica, koju zastupa Teuta Gashi, advokatica iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava presudu PAKR. br. 329/18 Apelacionog suda od 23. avgusta 2018. godine, kao i obaveštenje KMLP. I. br. 21/19 državnog tužioca od 27. novembra 2018. godine.

3. Presuda PAKR. br. 329/18 Apelacionog suda od 23. avgusta 2018. godine je podnositeljki zahteva uručena 28. avgusta 2018. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su, navodno podnositeljki zahteva povređena prava i slobode garantovane članom 24. [Jednakost pred Zakonom] i članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o zaštiti osnovnih ljudskih prava i sloboda (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, članu 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 3. aprila 2019. godine, podnositeljka je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).

7. Dana 10. aprila 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Radomir Laban za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.

8. Dana 19. aprila 2019. godine, Sud je obavestio podnositeljku zahteva o registraciji zahteva i kopiju zahteva je prosledio Apelacionom sudu.

9. Dana 11. novembra 2019. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Đakovici da priloži kopiju potvrde kada je podnositelji zahteva uručena presuda PAKR. br. 329/18 Apelacionog suda od 23. avgusta 2018. godine. Istog dana, Sud je kopiju zahteva prosledio Kancelariji glavnog državnog tužioca.

10. Dana 20. novembra 2019. godine, Osnovni sud u Đakovici je priložio Sudu potvrdu o uručenju presude PAKR. br. 329/18 Apelacionog suda, podnositeljki zahteva, sa datumom uručenja od 28. avgusta 2018. godine.

11. Dana 15. januara 2020. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 23. avgusta 2016. godine, u pucnjavi koja se desila u centru Đakovice iz vatrenog oružja ubijen je sin podnositeljke zahteva i dva druga lica.

13. Dana 31. januara 2018. godine, povodom gore pomenutog incidenta, Osnovno tužilaštvo u Đakovici je podiglo optužnicu PP/I. br. 138/2016 protiv osumnjičenih, zbog osnovane sumnje da su počinili krivično delo ubistvo u saizvršilaštvu i krivično delo neovlašćeno vlasništvo, kontrola ili posedovanje oružja.

14. Dana 30. aprila 2018. godine, Osnovni sud u Đakovici je presudom PKR. br. 6/2018 proglasio Q.SH. i V.G. krivim zbog počinjenog krivičnog dela ubistvo u saizvršilaštvu i krivičnog dela neovlašćeno vlasništvo, kontrola ili posedovanje oružja i sledstveno tome izrekao je Q.Sh. jedinstvenu kaznu zatvora u vremenskom trajanju od 12 godina i 6 meseci, dok je V.G. izrekao jedinstvenu kaznu zatvora u vremenskom trajanju od 11 godina i 6 meseci.

15. Dana 13. juna 2018. godine, podnositeljka zahteva je protiv presude Osnovnog suda u Đakovici podnela žalbu Apelacionom sudu zbog *"suštinskih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede Krivičnog zakona i odluke u vezi sa krivičnom sankcijom "*.

16. Dana 23. avgusta 2018. godine, Apelacioni sud je presudom PAKR. br. 329/2018 odbio kao neosnovanu žalbu podnositeljke zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda.

17. Dana 5. novembra 2018. godine, podnositeljka zahteva je Kancelariji glavnog državnog tužioca podnela predlog za iniciranje zahteva za zaštitu zakonitosti protiv presude (PKR. br. 6/2018) Osnovnog suda u Đakovici i presude (PAKR. br. 329/2018) Apelacionog suda.

18. Dana 3. decembra 2018. godine, Kancelarija glavnog državnog tužioca je uručila podnositeljki zahteva obaveštenje (KMLP. I. br. 21/19) od 27.11.2018. god., u kome *utvrđuje da nije našao zakonsku osnovu za pokretanje zahteva za zaštitu zakonitosti.*

Navodi podnosioca

19. Podnositeljka zahteva tvrdi da su joj osporenim odlukama povređena prava zagarantovana članovima 24. i 31. Ustava, kao i članom 6. EKLJP.

20. Podnosiljka zahteva u svom zahtevu smatra da, *" odluka Kancelarije državnog tužioca od 27.11.2018. god., kao zadnja odluka što se tiče zadnjeg delotvornog pravnog sredstva koje je podnositeljka zahteva imala na raspolaganju, je primljena od zastupnice oštećene – podnositeljke, adv. T. Ç., dana 03.12.2018. god., a što treba da znači da bi zadnji rok za predaju individualnog zahteva u Ustavni sud bio 03.04.2019. god., kao rok od četiri meseca".*

21. Podnosiljka zahteva u svom zahtevu navodi da je pravo na pravično i nepristrasno suđenje prekršeno jer redovni sudovi nisu adekvatno obrazložili zašto je počinjeno krivično delo okvalifikovao kao *"ubistvo"* a ne kao *"teško ubistvo"*.

22. Podnositeljka zahteva dalje navodi da je pravo na pravično i nepristrasno suđenje prekršeno jer redovni sudovi nisu adekvatno obrazložili odnos između otežavajućih i olakšavajućih okolnosti prilikom odmeravanja izrečene kazne.

23. Podnositeljka zahteva takođe navodi da je princip jednakosti pred sudom prekršen jer, *"je zahtevala da sud ne pokloni veru veštacima forenzičke psihijatrije, koji su izjavili da su oba optužena u trenutku izvršenja krivičnog dela bili u stanju suštinski smanjene odgovornosti, zahtevajući ovako novo psihijatrisko veštačenje. Međutim, začudo sud na istoj sednici nije uopšte odlučio za jedan takav zahtev, potpuno zaobilazeći zahtev za određivanje novih veštaka"*.

24. Na kraju, podnositeljka zahteva traži od Suda da usvoji zahtev i ustanovi, *"povredu gore navedenih članova od strane javnih organa, odnosno od strane Osnovnog suda u Đakovici, Apelacionog suda u Prištini kao i Kancelarije glavnog državnog tužioca, da ustanovi da je Kancelarija glavnog državnog tužioca izvršila povredu ustavnih prava prilikom odbijanja podnete inicijative – predloga za podnošenje zahteva za zaštitu zakonitosti"*.

Prihvatljivost zahteva

25. Sud prvo ispituje da li je podnositeljka zahteva ispunila sve uslove prihvatljivosti, predviđene Ustavom i dalje precizirane Zakonom i Poslovnikom.

26. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7., člana 113. [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava koji propisuju:

> *„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.*
>
> *(...)*
>
> *7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."*

27. Sud takođe ocenjuje da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti, koji su dalje propisani u Zakonu. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

"1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."

Član 48
[Tačnost podneska]

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

28. Što se tiče ispunjavanja gore navedenih uslova, Sud utvrđuje da je podnositeljka zahteva ovlašćena strana; da je iscrpela pravna sredstva na raspolaganju i da je navela akt javnog organa koji osporava pred Sudom.

29. Pored toga, Sud se poziva i na član 49. Zakona, koji propisuje:

Član 49
[Rokovi]

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku... ."

30. Pored toga, Sud se poziva na pravilo 39. (1) (c) Poslovnika, koje propisuje:

"(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivom:

[...]

(c) ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva,
[...]."

31. Da bi bio u stanju da proveri da li je zahtev podnet u zakonskom roku, Sud uzima u obzir "*poslednju odluku*" kojom je odlučeno u vezi sa zahtevom podnositeljke, datum kada je podnositeljka primila navedenu odluku i datum podnošenja zahteva Ustavnom sudu. Ova konstatacija je potvrđena i u sudskoj praksi Suda u slučajevima: KI154/14, podnosilac zahteva: *Bujar Nrecaj i Haxhi Nrecaj* rešenje o neprihvatljivosti od 30. juna 2016. godine, stav 35, kao i KI201/13, podnosilac zahteva: *Sofa Gjonbalaj* rešenje o neprihvatljivosti od 2. aprila 2014. godine, stav 32.

32. Što se tiče *"poslednje odluke"*, Sud smatra da je presude PAKR. br. 329/18 Apelacionog suda od 23. avgusta 2018. godine poslednja odluka u vezi sa zahtevom podnositeljke.

33. Shodno tome, Sud primećuje da je gore navedena presuda doneta 23. avgusta 2018. godine, dok je podnositeljka zahteva ovu presudu primila 28. avgusta 2018. godine. U tom smislu, kao *dies a quo* zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, uzima se datum prijema presude od strane podnositeljke zahteva, odnosno 28. avgusta 2018. godine. Rok počinje da teče od momenta kada odluka postane pravosnažna kao rezultat iscrpljivanja adekvatnih i efikasnih pravnih sredstava kako bi se obezbedila ispravka pitanja koje je predmet žalbe (vidi, *mutatis mutandis, Norkin protiv Rusije,* zahtev 21056/11, ESLJP, odluka od 5. februara 2013. godine i vidi, takođe, *Moya Alvarez protiv Španije*, zahtev br. 44677/98, ESLJP, odluka od 23. novembra 1999. godine).

34. Što se tiče tvrdnje podnositeljke zahteva *"odluka Kancelarije državnog tužioca od 27.11.2018. god., kao zadnja odluka što se tiče zadnjeg delotvornog pravnog sredstva koje je podnositeljka zahteva imala na raspolaganju, je primljena od zastupnice oštećene - podnositeljke, adv. T. G., dana 03.12.2018. god., a što treba da znači da bi zadnji rok za predaju individualnog zahteva u Ustavni sud bio 03.04.2019. god., kao rok od četiri meseca"*, Sud primećuje da je činjenica da je podnositeljka zahteva primila poslednje obaveštenje od Kancelarije glavnog državnog tužioca navedenog datuma, ali po ovom obaveštenju glavni državni tužilac nije pokrenuo zahtev za zaštitu zakonitosti u vezi sa pitanjem podnositeljke, sa obrazloženjem: *"da nije našao zakonsku osnovu za pokretanje Zahteva za zaštitu zakonitosti"*.

35. Prema tome, zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podnet državnom tužiocu je pravno sredstvo koje nije neposredno dostupno podnositeljki zahteva, već zavisi od *"posrednika"*, a u konkretnom slučaju *"posrednik"* je državni tužilac, i ono se, kao takvo, ne razmatra od strane Suda (vidi *Tanase protiv Moldavije,* [VV], stav 122).

36. Kao takvo, obaveštenje glavnog državnog tužioca se ne smatra *"poslednjom odlukom"* u vezi sa pitanjem podnositeljke zahteva, jer bi *"poslednja odluka"*, prema članu 49. Zakona, inače bila poslednja odluka kojom je odbijena žalba podnositeljke zahteva, što je u ovom slučaju presuda Apelacionog suda (vidi, *mutatis mutandis, Paul i Audrey Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva,* zahtev br. 46477/99, ESLJP, odluka od 14. marta 2002. godine).

37. Iz gore navedenih razloga, Sud smatra da je *„poslednja odluka"* u vezi sa pitanjem podnositeljke zahteva presuda Apelacionog suda i rok počinje da teče od dana prijema te presude (vidi, *mutatis mutandis, Bayram i Yildirim protiv Turske,* zahtev br. 38587/97, ESLJP, odluka od 29. januara 2002. godine). Shodno tome, primećuje se da je podnositeljka zahteva primila ovu presudu 28. avgusta 2018. godine, dok je zahtev Ustavnom sudu podnela 3. aprila 2019. godine.

38. Na osnovu gore navedenog, proizilazi da zahtev nije podnet u zakonskom roku utvrđenim članom 49. Zakona i pravilom 39. (1) (c) Poslovnika.

39. Iz gore navedenih razloga, Sud zaključuje da zahtev podnositeljke ne ispunjava proceduralne uslove prihvatljivosti, jer nije blagovremen.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7 Ustava, shodno članu 49. Zakona i pravilu 39. (1) (c) Poslovnika, na zasedanju održanom 15. januara 2020. godine jednoglasno

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;

II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;

III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;

IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi